Uchwała Nr XXX/236/2017
Rady Miejskiej Będzin
z dnia 22 lutego 2017 roku

w sprawie przyjęcia raportu za 2016 rok z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity - Dz. U. z 2016 roku, poz. 446 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity – Dz. U. z 2016 roku poz. 224 z późniejszymi zmianami)

Rada Miejska Będzina

uchwala:

§1

Przyjąć raport za 2016 rok z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Będzina.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Będzina
Krzysztof Dudziński

WICEPREZYDENT MIASTA
Dorota Paterek

ZASTĘPCA NACZELNIKA
Wydziału Polityki Społecznej
i Działalności Gospodarczej
Agata Wyderka-Pietrzyk

SKARBNIK MIASTA
Anna Pawęzowska

NACZELNIK
Wydziału Organizacyjnego
Agata Fazan

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity – Dz. U. z 2012 roku poz. 124 z późniejszymi zmianami) nakłada na gminę obowiązek corocznego przyjmowania raportu z wykonania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji.

W związku z powyższym proszę o przyjęcie uchwały.

ZASTĘPCA NACZELNIKA
Wydziału Polityki Społecznej
i Działalności Gospodarczej
Agata Wyderka-Piętrzyk

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXX/236/2017
Rady Miejskiej Będzina
z dnia 22 lutego 2017 roku

Raport z realizacji Miejskiego Progamu Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2016

Wydział Polityki Społecznej i Działalności Gospodarczej
luty 2017

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku, przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy obejmujących: pomoc społeczną osobom uzależnionym oraz rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, stępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

W celu realizacji powyższych zadań został przyjęty uchwałą Nr XLV/437/2013 Rady Miejskiej Będzina z dnia 18 grudnia 2013 roku Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020, którego cele pozostawały kompatybilne z kierunkami działań wynikającymi z Krajowego i Narodowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

W maju i czerwcu 2015 roku w ramach międzynarodowego projektu „European School Survey Project on Alcohol and Drugs" (ESPAD) zrealizowano audytoryjne badanie ankietowe na losowej próbie reprezentatywnej uczniów trzecich klas gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) naszego kraju. Celem badania było monitorowanie natężenia problemu używania przez młodzież substancji psychoaktywnych. Zgodnie z oczekiwaniami, wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia

używania substancji nielegalnych. Odsetki uczniów, którzy używali dopalaczy, są niższe niż odsetki używających przetworów konopi. Nie odnotowano wzrostu tych odsetek między 2011 i 2015 r. Ogólne wnioski z badania sugerują pewne sukcesy w ograniczaniu dostępności alkoholu dla nieletnich. Obserwuje się brak wzrostu rozpowszechnienia używania tzw. dopalaczy oraz zahamowanie niekorzystnych tendencji w zakresie używania przetworów konopi.

Istotą narkomanii jest fizyczna i psychiczna zależność od różnego rodzaju środków zmieniających świadomość (amfetamina, marihuana, heroina, kokaina, morfina, LSD, itp.). Uzależnienie od narkotyków dotyczy zarówno dzieci (w tym noworodków), jak i dorosłych. Długotrwałe przyjmowanie narkotyków prowadzi do ruiny całego ustroju. Z problemem uzależnienia od narkotyków borykają się nie tylko osoby bezpośrednio nim dotknięte, ale także rodzina, partnerzy i przyjaciele, którzy przeżywają stany przygnębienia, lęku, stresu, rozczarowań i bezradności. Problem nadużywania substancji uzależniających jest o tyle poważny, że większość osób, które ich używają nie leczy się, a nawet nie zdaje sobie sprawy z tego, jak poważne ma problemy ze zdrowiem. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych rodzi szereg problemów zdrowotnych dla człowieka. Mogą być to m.in. śmiertelne zatrucia (przedawkowania), ostre i przewlekłe zaburzenia psychiczne, zaburzenia funkcjonowania poszczególnych narządów lub całego organizmu. Wszystko to prowadzi do obniżenia jakości życia i jego skrócenia. Uzależnienia są przyczyną niebagatelnych szkód społecznych. Na poziomie funkcjonowania rodziny prowadzą do poważnych problemów natury emocjonalnej i ekonomicznej. Na poziomie społeczeństw prowadzą do rosnących kosztów opieki medycznej, powiększania się grupy osób chorych i niepełnosprawnych. Około 50% wszystkich samobójstw popełnianych jest pod wpływem substancji psychoaktywnych, a do więcej niż połowy śmiertelnych wypadków drogowych przyczynia się osłabienie zdolności (motorycznych kierowców z powodu alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych. Rozprzestrzenianie się chorób przenoszonych przez krew, wśród nich HIV/AIDS i wirusowego zapalenia wątroby jest w dużej mierze skutkiem używania narkotyków drogą dożylną.

Uzależnienie od narkotyków może być spowodowane brakiem zaspokojenia podstawowych potrzeb człowieka, tj.: miłości, akceptacji, poczucia bezpieczeństwa. Do grupy najbardziej narażonych na sięgnięcie po narkotyk należą te osoby, które cechuje brak pewności siebie oraz brak takich umiejętności, jak asertywność, konstruktywne radzenie sobie z sytuacjami trudnymi, rozwiązywanie konfliktów, pożyteczne spędzanie wolnego czasu. Przyczynami uzależnienia od środków psychoaktywnych mogą być również: przeżywanie trudności w szkole, presja rodziców, zawód miłosny, brak akceptacji, kompleksy, chęć poczucia się wolnym i dorosłym, chęć zaimponowania kolegom - przypodobania się grupie, brak zainteresowań,

ciekawość, presja ze strony znajomych, niższe poczucie wartości, dobra zabawa, ucieczka przed samotnością, wyobcowaniem, nieumiejętność odmawiania, brak asertywności, niedostateczna wiedza o narkotykach, ich działaniu, wpływie na organizm i procesie uzależnienia. Uzależnienie narkotyczne jest chorobą, która sprawia przede wszystkim silny ból fizyczny i psychiczny. Najprostszym sposobem uśmierzenia tego bólu wg osoby uzależnionej jest przyjęcie środka, który pozwoli nam znaleźć zapomnienie. Tym środkiem jest narkotyk, przyjmowany w coraz większych dawkach. Regularne przyjmowanie narkotyku skutkuje odpowiednim przystosowaniem się metabolizmu komórkowego organizmu. Na brak dawki organizm reaguje głodem narkotycznym (objawy abstynencyjne), czyli bólem mięśni, niepokojem, mdłościami, biegunką, halucynacjami, delirium aż do zapaści włącznie. Jest to uzależnienie fizyczne. Towarzyszy mu uzależnienie psychiczne, które charakteryzuje brak zainteresowania czymkolwiek poza zaspokojeniem potrzeby narkotyku. Objawia się apatią, pasywnością, sennością, utratą świadomości, oszołomieniem, spowolnieniem reakcji. Prócz bólu fizycznego i psychicznego narkoman odczuwa jeszcze ból społeczny. Wygląd zewnętrzny i zachowanie narkomana prowadzą do osłabienia i zniszczenia więzi społecznych, skazując go na samotność i konieczność przebywania w środowisku osób podobnych do siebie. W związku z tym tak ważne jest wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do rodziców, propagujących postawy abstynenckie wśród dzieci i młodzieży i uświadamiających ryzyko związane z używaniem narkotyków.

Zgodnie z zapisem Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 roku w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015, poz. 1249), prowadzone są działania profilaktyczne we wszystkich placówkach oświatowych na terenie Będzina. Skierowane, są one zarówno do uczniów, jak i rodziców. Poniższa tabela obrazuje podjęte przedsięwzięcia:

Szkoły	**Rodzaj podejmowanych działań profilaktycznych**	**Adresaci**
Szkoła Podstawowa nr 1	Przeprowadzenie zajęć profilaktyczno - wychowawczych dla uczniów klas VI, pt. „Dopalacze, narkotyki – poznaj fakty”.	uczniowie klas VI (ok. 45 uczniów)
	Zorganizowanie prelekcji dla rodziców uczniów klas IV-VI, pt. „Dopalacze – czy to może dotyczyć mojego dziecka?”.	rodzice uczniów klas IV-VI (ok. 100 osób)
	Udział w spektaklu profilaktycznym pt. „Miłek-Opiłek”.	uczniowie klas III (ok. 75 uczniów)

Szkoła Podstawowa nr 4	Przeprowadzenie zajęć dot. zdrowego stylu życia oraz współczesnych zagrożeń, w tym narkomanii.	uczniowie klas I-VI (256 uczniów)
	Zorganizowanie spotkania pt. „Asertywność-czy potrafię powiedzieć NIE?".	uczniowie klas V (45 uczniów)
	Przeprowadzenie warsztatów pt. „Sprawy dla których warto żyć" oraz projekcja filmu „Dopalacze niszczą życie".	uczniowie klas VI (34 uczniów)
	Udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł".	cała szkoła
	Przeprowadzenie zajęć socjoterapeutycznych, uwzględniając zagadnienia z zakresu profilaktyki uzależnień.	10 uczniów ze szkoły
	Udział w szkoleniu dot. powodów dla których dzieci sięgają po środki uzależniające oraz metod wczesnej profilaktyki.	nauczyciele
Szkoła Podstawowa nr 6	Stworzenie bazy danych województwa śląskiego i lokalnych na temat instytucji udzielających specjalistycznej pomocy.	cała szkoła
	Przeprowadzenie pogadanki o zagrożeniach związanych z uzależnieniami.	uczniowe klas IV-VI (75 uczniów)
	Przeprowadzenie pogadanki na temat zdrowego stylu życia.	uczniowie klas I-III (81 uczniów)
	Zorganizowanie zajęć edukacyjnych połączonych z emisją filmu oraz rozpropagowaniem ulotek i materiałów pt. „Lekcje przestrogi".	uczniowie klas VI (28 uczniów)
	Zorganizowanie w szkole Tygodnia Walki z Nałogami.	156 uczniów
	Udział w konkursie na plakat pod hasłem „STOP uzależnieniom", „STOP przemocy".	cała szkoła
	Przeprowadzenie zajęć profilaktycznych na temat cyberprzemocy i agresji.	uczniowie klas IV
	Udział w zajęciach na temat: Bezpieczna droga do szkoły – zajęcia prowadzone przez pracownika Straży Miejskiej.	uczniowie klas I (9 uczniów)

	Przeprowadzenie zajęć pt. „Kto mieczem wojuje...".	uczniowie klas I-III
	Przeprowadzenie zajęć w ramach programu profilaktycznego na temat komunikacji w grupie.	uczniowie klas IV-VI
	Zorganizowanie spotkania z rodzicami na temat dopalaczy, bezpieczeństwa dzieci w szkole i poza szkołą.	rodzice uczniów
	Przeciwdziałanie skrajnym formom niedostosowania społecznego i zagrożenia niedostosowaniem – opiniowanie do sądu, konsultacje z kuratorem, monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego, współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Będzinie.	cała szkoła
	Udział w szkoleniach, konferencjach tj.: „Jak przeciwdziałać uzależnieniom?", „Prawne aspekty korzystania z Internetu", „Nowelizacja kodeksu rodzinnego i opiekuńczego", „HELP – przewodnik po trudnych zachowaniach, czyli jak sobie radzić z buntownikami".	nauczyciele
Szkoła Podstawowa nr 8	Przeprowadzenie zajęć dotyczących zdrowego stylu życia oraz współczesnych zagrożeń w tym narkomanii.	uczniowie klas I-VI (270 uczniów)
	Udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł".	cała szkoła
	Zorganizowanie prelekcji na temat substancji psychoaktywnych.	rodzice uczniów klas IV-VI (102 osoby)
Szkoła Podstawowa nr 10	Udostępnienie na terenie szkoły tablicy informacyjnej pt. „Dopalacze - Wypalacze - Groźne Narkotyki".	cała szkoła
	Przeprowadzenie rozmów profilaktycznych przez pedagoga szkolnego i wychowawców, dotyczących spożywania narkotyków i środków psychoaktywnych oraz późniejszych konsekwencji związanych z ich zażywaniem.	uczniowie klas IV-VI (146 uczniów)
	Zorganizowanie zajęć profilaktycznych w ramach programu profilaktycznego pt. „Cukierki".	10 uczniów ze szkoły
	Zorganizowanie rozmów ostrzegawczych prowadzonych przez pracowników Referatu ds. Przestępczości Nieletnich Komendy Powiatowej	wszyscy uczniowie

	Policji w Będzinie.	
Szkoła Podstawowa nr 11	Zorganizowanie warsztatów integracyjno – profilaktycznych pt. „Ja, Ty, My, Wy, Oni, One".	uczniowie klas III i ich rodzice
	Udział w przedstawieniu pt. „Oczy szeroko otwarte".	uczniowie klas III - VI
	Zorganizowanie spotkania z pedagogiem dla rodziców, pt. „Czy znasz swoje dziecko?".	rodzice uczniów klas I - III
	Zorganizowanie spotkania z psychologiem dla rodziców, pt. „Zaburzenia depresyjne u dzieci".	rodzice uczniów klas IV
	Udział rodziców w zajęciach z psychologiem, pt. „Jak wspomagać dziecko w okresie dojrzewania, by nie szukało w tym trudnym dla siebie okresie ucieczki w używki".	rodzice uczniów klas V i VI
	Udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł" oraz „Postaw na rodzinę".	cała szkoła
	Przeprowadzenie akcji ulotkowej dla dzieci i rodziców na temat zdrowego żywienia, szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych, przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i domowej, spędzania wolnego czasu z dzieckiem.	cała szkoła
	Udostępnienie na terenie szkoły tablic informacyjnych o instytucjach pomocowych służących pomocą rodzinom dotkniętym problemem przemocy, narkomanii, dopalaczy.	cała szkoła
	Prezentacja dla nauczycieli nt. „Samobójstwa wśród dzieci" oraz „Przemoc rówieśnicza".	nauczyciele (38 osób)
	Udział w konferencji szkoleniowej w ramach profilaktyki uzależnień pt. „Uzależnienia i wynikające z tego problemy wychowawcze".	nauczyciele (38 osób)
	Współpraca pedagoga szkolnego z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Będzinie, kuratorami sądowymi, z pracownikami Powiatowego Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny oraz funkcjonariuszami Wydziału ds. Nieletnich Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.	pedagog szkolny
	Udział w konkursach organizowanych przez Studium Prawa Europejskiego, tj.: „Szkoła Dobrego	wybrani uczniowie

	Żywienia", „Szkoła Dobrego Wychowania", „Szkolny Klub Wolontariatu".	
Gimnazjum nr 1	Realizacja zajęć tj.: „Asertywność – sztuka mówienia nie", „Dopalacze", „Stres – jak sobie z nim radzić?", „Sposoby radzenia sobie ze stresem", „Metody walki ze stresem", „Metody relaksacyjne", „Terapia uzależnień – warsztaty", „Emocjonalne problemy dojrzewania, uczucia", „Normy i zasady", „Mój udział w życiu Społecznym", „Narkotyki – mity i prawda", „Wartość życia", „Pogadanka na temat bezpieczeństwa", „Bezpieczeństwo w szkole i poza nią", „Bezpieczne i konstruktywne spędzanie czasu wolnego", „Problemy okresu dojrzewania", „Sytuacje kryzysowe", „Uczucia i emocje", „Czuję się bezpiecznie", „Cele, które nadają sens naszemu życiu", „Młody człowiek we współczesnym świecie", „Odnaleźć siebie", „Zagrożenia cywilizacyjne", „My w świecie wartości", „Czuję się bezpiecznie – unikam zachowań agresywnych", „Profilaktyka uzależnień", „Zagrożenia cywilizacyjne – narkotyki, dopalacze i inne środki psychoaktywne", „Emocjonalne problemy okresu dojrzewania", „Szukamy odpowiedzi na pytania – jak żyć?", „Moje potrzeby i uczucia", „AIDS", „AIDS i HIV – co powinniśmy wiedzieć", „Mój czas wolny", „Dopalacze, wypalacze, groźne narkotyki", „Żyj smacznie i zdrowo", „Asertywność. Uzależnienia", „O kulturze czasu wolnego", „Odpoczynek czynny i bierny", „Kryteria dojrzałości człowieka", „10 zasad zdrowego odżywiania", „Profilaktyka – dopalacze", „Choroby układu nerwowego", „Człowiek sam siebie czyni niewolnikiem", „Zatrucia pokarmowe i lekami", „Mechanizm powstawania uzależnień", „Smaki życia, czyli debata o dopalaczach", „Ku własnym wyborom – asertywność", „Drogi i bezdroża wolności", „Życiowy optymizm, pokonywanie trudności", „Konsekwencje własnych decyzji", „Piramida potrzeb człowieka", „Nałogi, złe nawyki – NIE, zdrowy styl życia - TAK", „Moda na dopalacze – zajęcia profilaktyczne", „Jak sobie radzić z agresją własną i innych?", „Higiena osobista – dbanie o zdrowie ciała i umysłu", „Komunikacja interpersonalna", „Komunikacja pozawerbalna", „Szacunek względem siebie – pogadanka", „Co to jest przemoc i jej rodzaje?", „Moja przyszłość", „Zaakceptuj siebie - pogadanka", „Moje plany	uczniowe klas I - III

	na przyszłość", „Jaki jestem?", „Komunikacja w grupie", „Konformizm normatywny", „Asertywność – między uległością a agresywnością", „Konformizm – czy jestem uległy?", „Konformizm – jak nie ulegać innym?", „Zajęcia na temat zasad właściwego zachowania", „Cyberprzemoc".	
	Rozprowadzenie wśród uczniów ulotek , pt. „Smaki życia, czyli debata o dopalaczach".	uczniowe klas I - III
	Projekcja filmów tj.: „W sidłach", „Slumdog - milioner z ulicy".	uczniowe klas I - III
	Zorganizowanie zajęć warsztatowych z zakresu pierwszej pomocy pt. „Resuscytacja krążeniowa, ćwiczenia z fantomem".	uczniowe klas I
	Przeprowadzenie przez psychoterapeutę ze Śląskiego Centrum Profilaktyki zajęć profilaktycznych o uzależnieniu od narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych.	uczniowe klas I - III
	Udział w spotkaniu z policjantem KPP w Będzinie sierż. sztab. Piotrem Kuśką na temat uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	uczniowie klas I i II
	Zorganizowanie spotkania na temat zasad zdrowego stylu życia i odżywiania z dietetykiem Centrum Dietetycznego Natur House z Będzina.	uczniowe klas I - III
	Przeprowadzenie spotkania edukacyjno – profilaktycznego dla rodziców na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz przejawów demoralizacji społecznej.	rodzice uczniów klas I
	Udział w szkoleniach pt. „Dopalacze, doping – moda XXI wieku", „Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych i interwencyjnych".	Rada Pedagogiczna
	Udział w szkoleniach i konferencjach, tj.: a) Pedagog szkolny – „Przeciwdziałanie przemocy i uzaleznieniom wśrodowisku lokalnym", „Przeciwidziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży – konsekwencje psychofizyczne używania środków psychoaktywnych" szkolenie na temat samookaleczeń i samobójstw wśród młodzieży – bezpieczeństwo w szkole. b) Psycholog szkolny – „Demoralizacja społeczna, profilaktyka uzależnień od substancji	pedagog i psycholog szkolny

	psychoaktywnych", „Uzależnienia behawioralne", „Przemoc, seks, Internet", „Współpraca z rodzicami", „AIDS – jestem świadomy nie ryzykuję", „Przeciwidziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży – konsekwencje psychofizyczne używania środków psychoaktywnych".	
Gimnazjum nr 3	Zrealizowanie programu profilaktycznego pt. „Smak zycia – czyli debata o dopalaczach".	uczniowe klas II i III (81 uczniów)
	Przeprowadzenie ankiet, tj.: „Zainteresowania i potrzeby uczniów", „Czy uczniowie czują się w szkole bezpiecznie?".	wszyscy uczniowie gimnazjum
	Projekcja filmu pt. „Zagrożenia cywilizacyjne".	81 uczniów gimnazjum
	Udział w kampanii ogólnopolskiej „Zachowaj Trzeźwy Umysł".	wszyscy uczniowie gimnazjum
	Zorganizowanie zajęć profilaktycznych z wykorzystaniem ulotek pt. „Jak radzić sobie z problemami".	uczniowie klas I i II
	Przeprowadzenie zajęć profilaktycznych na temat odpowiedzialności za własne decyzje z wykorzystaniem ulotek, pt. „Wolność, odpowiedzialność".	uczniowie klas III
	Zorganizowanie spotkania z rodzicami pt. „Jak trudno być rodzicem nastolatka", oraz przekazanie ulotek edukacyjno-informatycznych pt. „Dopalacze – dziękuję, nie kolekcjonuję", „Dobra opieka daje moc", „Troszczę się o Ciebie".	ok. 120 rodziców uczniów gimnazjum
	Udział w Pikniku Wiosennym promującym aktywne spędzanie czasu wolnego oraz zasady zdrowego odżywiania i zdrowego trybu życia bez używek.	ok. 120 uczniów gimnazjum, ok. 40 rodziców uczniów
	Projekcja filmu edukacyjnego pt. „Lekcja przestrogi".	ok. 120 uczniów gimnazjum
	Udział w programie profilaktycznym pt. „Uzależnienie? Przecież nie ja".	ok. 120 uczniów gimnazjum
	Przeprowadzenie prelekcji pt.: „Odpowiedzialność prawna nieletnich za czyny karalne".	ok. 85 uczniów gimnazjum
	Udział w szkoleniu na temat narkotyków i dopalaczy.	nauczyciele (24 osoby)

Miejski Zespół Szkół nr 1	Zorganizowanie warsztatów na temat umiejętności skutecznego odmawiania.	uczniowie klas VI (ok. 60 uczniów)
	Udział w zajęciach pt. „Lekcje przestrogi", „Nie zamykaj oczu".	ok. 250 uczniów gimnazjum
	Przeprowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu substancji psychoaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy.	ok. 250 uczniów gimnazjum
	Udział w spotkaniu o charakterze profilaktycznym z komisarz Czechowską (W-11).	ok. 250 uczniów gimnazjum
	Udział w szkoleniu pt. „Przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom w środowisku lokalnym".	nauczyciele (2 osoby)
Miejski Zespół Szkół nr 2	Przeprowadzenie zajęć na temat przeciwdziałania uzależnieniom oraz promocji zdrowego stylu życia z elementami profilaktyki uzależnień.	wszyscy uczniowie
	Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach profilaktycznych tj.: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejska, Sad Rodzinny, Policja, Kompas.	cała szkoła
	Udział w spotkaniu informacyjno – edukacyjnym.	rodzice uczniów (395 osób)
	Przeprowadzenie zajęć socjoterapeutycznych.	uczniowe klas I - III szkoły podstawowej
	Udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł".	cała szkoła
	Przeprowadzenie szkoleń i konferencji naukowo – metodycznych dla nauczycieli pt. „Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży – konekwencje psychofizyczne używania środków psychoaktywnych", „Moje bezpieczne(?) dziecko", „Przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom w środowisku lokalnym".	nauczyciele (22 osoby)
	Udział w przedstawieniu profilaktycznym pt. „Miłek – Opiłek".	uczniowie klas I-IV szkoły podstawowej

	Zorganizowanie zajęć warsztatowych prowadzonych przez psychoterapeutę ze Śląskiego Centrum Profilaktyki na temat: „Uzależnienie? Przecież nie Ja!”.	uczniowe klas I - III gimnazjum
	Udział w przedstawieniu profilaktycznym pt. „Buller – agresywne puzzle”.	uczniowie klas I gimnazjum
	Przeprowadzenie szkoleń z zakresu przeciwdziałania narkomanii.	nauczyciele (22 osoby)
Miejski Zespół Szkół nr 3	Przeprowadzenie zajęć profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień.	ok. 250 uczniów
	Udział w spektaklu profilaktycznym pt. „Świat wg Reksia” o tematyce zapobiegania agresji oraz promocji zdrowego stylu życia.	uczniowe klas I-III szkoły podstawowej (ok. 100 uczniów)
	Udział w spektaklu terapeutycznym pt. „Twoje nowe jutro” na temat zapobiegania przemocy i agresji, podstaw wiedzy o substancjach psychoaktywnych.	uczniowie klas IV-VI szkoły podstawowej (ok.90 uczniów)
	Zorganizowanie prelekcji nt. Zagrożenia nikotyzmem i alkoholizmem przez psychoterapeutę ze Śląskiego Centrum Profilaktyki.	ok. 65 uczniów gimnazjum
	Przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych pt. „Spacer po linie”.	ok. 63 uczniów gimnazjum
	Udział w spektaklu profilaktycznych pt. „Upadły Anioł”.	ok. 80 uczniów gimnazjum
	Przedstawienie prezentacji multimedialnej na temat zgubnego wpływu środków psychoaktywnych na organizm człowieka.	uczniowiek III klas gimnazjum (ok. 50 osób)
	Zorganizowanie prelekcji przez przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji.	uczniowie klas IV-VI szkoły podstawowej oraz uczniowie klas I-III gimnazjum
	Udział w corocznym Tygodniu Promocji Zdrowia.	cała szkoła
	Udział w szkoleniu w zakresie przeciwdziałania narkomanii pt. „Jak rozmawiać o dopalaczach?”.	grono pedagogiczne (38 osób)
	Zorganizowanie szkolenia pt. „Profilaktyka uzależnień i wynikające z tego problemy”.	psycholog szkolny

Miejski Zespół Szkół nr 4	Przeprowadzenie zajęć z profilaktyki uzależnień dotyczących przeciwdziałania narkomanii.	140 uczniów gimnazjum
	Przeprowadzenie pogadanki na temat odpowiedzialności karnej nieletnich przez Policjantów z Referatu ds. Przestępczości Nieletnich.	uczniowe klas I - III gimnazjum
	Przeprowadzenie przez psychoterapeutę ze Śląskiego Centrum Profilaktyki zajęć profilaktycznych o uzależnieniu od narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych.	uczniowe klas I - III gimnazjum

Z informacji uzyskanych od Dyrektorów będzińskich placówek oświatowych wynika, iż na terenie jednej ze szkół w listopadzie 2016 roku w przypadku dwóch uczniów podejrzewano, że mogą być pod wpływem środków odurzających. O spostrzeżeniach zostali poinformowani rodzice uczniów.

Aby okreslić obszary problemowe w związku z uzależnieniami wśród uczniów oraz w celu rozwiązania problemu uzależnienia od narkotyków cyklicznie prowadzony jest monitoring tego zjawiska. Do najczęstszych zachowań ryzykownych zalicza się:

- palenie marihuany,
- zainteresowanie młodzieży dopalaczami,
- przedwczesna aktywność seksualna,
- palenie papierosów,
- agresja wśród uczniów,
- drobne przestępstwa, czyny chuligańskie, wandalizm,
- zaniedbywanie obowiązków szkolnych, wagary,
- zażywanie leków przez uczniów.

Do najpopularniejszych badań o zasięgu międzynarodowym zaliczyć można: Międzynarodowe badania zachowań zdrowotnych młodzieży szkolnej (HBSC) oraz Europejski program badań ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków (ESPAD). Z badań wynika, że narkotyki nie są substancjami, po które sięga większość uczniów. Część z nich poprzestaje na eskperymentach z narkotykami, a tylko nieznaczny procent zażywa je więcej niż dwa razy w ciągu całego życia. Eksperymentowanie polega na nieplanowanym i sporadycznym zażywaniu substancji odurzających w niewielkich ilościach. Wyjątkiem jest marihuana i haszysz, do których używania częściej niż dziesięć razy w ciągu roku przyznaje się co dziesiąty badany.

Wyniki badań ESPAD zaprezentowane 30 listopada 2015 roku podczas konferencji prasowej w Centrum Prasowym PAP w Warszawie wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechniania używania substancji nielegalnych, niż legalnych, szczególnie alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 24,3% uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych i 37,3% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechniania wśród substancji nielegalnych jest amfetamina – ok. 4,6% wśród uczniów gimnazjum i 8,3% wśród uczniów szkół wyższego poziomu.

W 2016 roku została przeprowadzona Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w mieście Będzin. Do badania między innymi wybrano grupę dzieci i młodzieży, których opinie pozwoliły na wieloaspektowe potraktowanie badanej tematyki, analizę nasilenia oraz dynamiki wybranych problemów. W anonimowym, internetowym badaniu ankietowym przeprowadzonym w szkołach w Będzinie wzięło udział 891 osób, w tym 454 kobiet i 437 mężczyzn. Wśrod ankietowanych 44% stanowili uczniowie podstawówek (głównie klasy VI), 56% uczniowie gimnazjów. Z badań wynika, że 5% uczniów gimnazjum i 2% podstawówek miało juz styczność z narkotykami. Kontakty uczniów szkół gimnazjum z narkotykami najczęściej miały charakter epizodyczny. 38% deklaruje, że zdarzyło się to tylko raz, 16% przyznaje, że dzieję się tak rzadziej niż raz w miesiącu. Do zażywania narkotyków raz w tygodniu przyznało się 13% uczniów. Natomiast niepokoić musi fakt, że aż 22% ankietowanych, którzy przyznali się do zażywania narkotyków, biorą je codziennie. Najważniejszą przyczyną sięgania po używki według badanych jest presja wywierana przez rówieśników (31% uczniów podstawówek, 21% gimnazjalistów). Drugą najczęściej zaznaczaną przyczyną jest chęć zaimponowania innym (23% uczniów szkół podstawowych oraz 25% uczniów gimnazjum). Według 19% gimnazjalistów ważnym powodem jest również obawa przed odrzuceniem przez grupę. Najbardziej popularnym narkotykiem wśród rówieśników badanych uczniów jest marihuana (25% uczniów podstawówki, 32% gimnazjalistów). Duży odsetek ankietowanych wskazało również klej (10% podstawówka, 8% gimnazjum). 4% uczniów podstawówek oraz 1% gimnazjalistów zaznaczyło, że kokaina jest popularnym narkotykiem wśród rówieśników. Połowa uczniów nie wie jakie narkotyki są najbardziej popularne. Zażywanie narkotyków uważane jest za bardzo poważny problem. Aż dla 74% uczniów podstawówek i 65% gimnazjalistów zażywanie narkotyków jest bardzo poważnym problemem społecznym. Zdecydowanie mniejszy odsetek ankietowanych uważa, że nie jest to poważny problem.

Informacji na temat narkomanii dostarczają dane statystyczne lecznictwa psychiatrycznego.

Wydział Polityki Społecznej i Działalności Gospodarczej wystosował 46 zapytań do placówek zdrowotnych świadczących usługi medyczne osobom uzależnionym od narkotyków na terenie województwa śląskiego, z tego 24 z nich odesłało odpowiedź w zakresie leczenia mieszkańców Będzina. W sumie z usług świadczonych w placówkach stacjonarnych i ambulatoryjnych z terenu województwa śląskiego, zajmujących się terapią i poradnictwem skorzystało łącznie 48 osób z terenu Będzina:

a) Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie (11 osób, w tym 10 mężczyzn);

b) Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii w Katowicach (20 osób, w tym 10 kobiet i 5 osób niepelnoletnich);

c) Fundacja "Dom Nadziei" w Bytomiu (1 osoba niepełnoletnia);

d) Zespół Wojewódzkich Przychodni Specjalistycznych w Katowicach (7 osób, w tym 2 kobiety i 1 osoba niepełnoletnia);

e) Ośrodek Rehabilitacyjny dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych w Bielsko-Białej (1 osoba - mężczyzna);

f) Poradnia Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych i Współuzależnień w Chorzowie (8 osób, w tym 3 kobiety).

W Powiatowym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w szpitalu w Będzinie i w Czeladzi odnotowano w zeszłym roku dwa zgony z tytułu zażywania innych niż alkohol substancji psychoaktywnych.

Narkotyki, takie jak amfetamina, kokaina czy crack, powodują pobudzenie psychoruchowe, wzrost samooceny, pewność siebie, wzrost nerwowości, a czasem agresję. Z danych Komendy Powiatowej Policji z Wydziału Prewencji w Będzinie wynika, iż w 2016 roku odnotowano 51 interwencji oraz zatrzymano 51 osób w związku z łamaniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Komenda Powiatowa Policji informuje, iż w zakresie przeciwdziałania narkomanii przeprowadzono 17 spotkań z dziećmi, młodzieżą, rodzicami, jak również z nauczycielami oraz pedagogami szkół mieszczących się na terenie Będzina. Spotkania dotyczyły zjawiska, jakim jest problem z substancjami psychoaktywnymi w postaci narkotyków oraz dopalaczy.

Nie wszystkie osoby uzależnione od narkotyków sa wykluczone społecznie. Są to także osoby zamożne, mające rodzinę, dom. Do marginalizacji dochodzi po pewnym, niekiedy dość długim czasie regularnego używania narkotyków. W takiej sytuacji wsparcie najbliższych oraz odpowiednich instytucji jest bardzo istotne. Nie zawsze marginalizacja społeczna jest efektem zażywania narkotyków, niekiedy leży u podstaw problemu narkotykowego. Część problemowych użytkowników rekrutuje się ze środowisk zmarginalizowanych. Sytuacja życiowa osób

zażywających narkotyki w zastrzykach jest najtrudniejsza: odrzucenie przez rodzinę, brak wsparcia, bezdomność, brak stałych środków utrzymania.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Problem narkomanii powiązany z niemożnością pełnienia określonych ról społecznych i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie jest, zgodnie z literą prawa, powodem przyznawania pomocy społecznej. W 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie objął pomocą społeczną ogółem 3273 mieszkańców miasta, którym przyznano pomoc finansową na kwotę 6 200 820, 98 złotych, w tym 12 osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu narkomanii otrzymało 12 344, 65 złotych. Stanowili oni zaledwie 0,37% wszystkich podopiecznych Ośrodka Pomocy. Duże znaczenie w procesie przeciwdziałania narkomanii i ograniczaniu szkód społecznych i zdrowotnych ma praca socjalna. Bez niej nie ma faktycznej reintegracji społecznej osób z problemem uzależnienia. Używanie narkotyków jest zjawiskiem złożonym, niejednorodnym i dynamicznym. Co jakiś czas pojawiają się nowe trendy na scenie narkotykowej i jednocześnie zanikają inne wzory zachowań. Utrata zainteresowania danym środkiem powoduje poszukiwanie nowych, innych specyfików. Termin dopalacze używany slangowo tylko w Polsce określa substancje psychoaktywne o różnorodnym składzie, kształcie oraz formie. Mogą przyjmować postać kadzidełek, suszu, skrętów, fajek, tabletek, proszków w torebkach, znaczków do lizania czy mieszanek aromatycznych. Bardzo często po spożyciu tych środków dochodzi do trwałego uszczerbku na zdrowiu lub zgonu. „Moda" na dopalacze pojawiła się w Polsce na początku XXI wieku. Pomimo zdecydowanej walki Państwa z plagą tych bardzo groźnych substancji, jest ona w dalszym ciągu łatwo dostępna z różnych źródeł – najczęściej z Internetu.

Głównym zadaniem przyjętego dla Będzina Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 – 2020 było określenie działań zapobiegających zjawisku narkomanii oraz niwelowanie następstw uzależnień od środków narkotycznych.

Realizując zadania programu w 2016 roku przede wszystkim podejmowane były działania o charakterze profilaktycznym skierowane zarówno do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych jak i ich opiekunów. Uczniowie uczestniczyli w spotkaniach edukacyjnych organizowanych przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Będzinie oraz warsztatach prowadzonych z terapeutami Śląskiego Centrum Profilaktyki. W szkołach organizowane były zebrania z rodzicami, na których omawiano problem narkomanii, natomiast kadra pedagogicza

uczestniczyła w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

W okresie od września do listopada 2016 roku w będzińskich szkołach zostały przeprowadzone zajęcia profilaktyczne dotyczące problematyki antynarkotykowej i dopalaczowej przez Pana Dariusza Pietrka ze Śląskiego Centrum Profilaktyki w Chorzowie. Według opinii otrzymanych ze szkół wynika, że warsztaty profilaktyczne zostały przeprowadzone w sposób ciekawy, a przekazywane w trakcie spotkania treści ścisle korespondowały z aktualnymi potrzebami uczniów. Prowadzący miał bardzo dobry, bezpośredni kontakt z młodzieżą, która brała aktywny udział w zajęciach. Osoba prowadząca konsultacje otrzymała z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 4 290 złotych.

W 2016 roku świadczona była pomoc osobom uzależnionym od narkotyków i zagrożonym uzależnieniem w postaci konsultacji indywidualnych w punkcie konsultacyjno – informacyjnym w Szkole Podstawowej nr 10 w Będzinie. Konsultacje odbywały się raz w tygodniu przez trzy godziny zegarowe. Na przestrzeni 2016 roku z konsultacji skorzystało ogółem 53 osoby, z tego 2 osoby trafiły do ośrodków stacjonarnych, 4 osoby zostały skierowane do Schroniska dla Osób Bezdomnych, a 18 osób zostało skierowanych na oddział dzienny w Dąbrowie Górniczej do Fundacji „Droga". Osoba prowadząca konsultacje otrzymała z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 8 880 złotych. Podejmując działania edukacyjno – informacyjne zwiększające świadomość mieszkańców o możliwości uzyskania bezpłatnych porad i wsparcia wydrukowane zostały plakaty wskazujące adres i godziny funkcjonowania punktu konsultacyjnego, świadczącego pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem narkomanii.

Jednocześnie gmina po raz kolejny wzięła udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł". Celem kampanii jest promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych, jako alternatywy wobec wielu patologii, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy.
Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł" realizuje cele poprzez ścisłą współpracę z samorządami lokalnymi w całym kraju. Każdego roku do zaangażowanych w akcję miast i gmin, trafiają zestawy edukacyjne w postaci różnorodnych wydawnictw profilaktycznych, adresowanych do dzieci, rodziców i nauczycieli.

Jednym z realizatorów działań o charakterze profilaktyki selektywnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii była Miejska Świetlica Środowiskowa w Będzinie, prowadząca zajęcia edukacyjne dla 30 podopiecznych szkół podstawowych. W ramach odbytych spotkań poruszane były zagadnienia dotyczące zagrożeń i konsekwencji zażywania środków odurzających. Temat narkotyków pojawiał się także w ramach stałej realizacji programów profilaktycznych

prowadzonych w grupach socjoterapeutycznych, adresowanych dla dzieci pochodzących ze środowiska dotkniętego problemem alkoholowym.

Na działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkomanii zabezpieczono w budżecie miasta na 2016 rok kwotę 15 000 złotych, z tego wydatkowano 13 170 złotych. Fundusze zostały wyodrębnione z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

O narkomanii słyszymy najczęściej w kontekście patologii społecznej czy przestępczości, rzadziej myślimy o tym problemie w kategoriach choroby. Jednak, jedynie traktowanie uzależnienia od narkotyków jako choroby, pozwala skutecznie pomagać osobom dotkniętym tym problemem, jak i ich bliskim. Według definicji, narkomania to zespół zjawisk psychicznych lub somatycznych wynikających z działania środków odurzających na organizm. Objawia się między innymi, potrzebą przyjmowania, stale lub okresowo, substancji odurzającej. Osoba chora robi to w celu zmiany świadomości lub poprawy samopoczucia. Wpływa to na zmianę zachowań oraz pogorszenie funkcjonowania we wszystkich sferach życia. Wraz z rozwojem uzależnienia następuje coraz większa koncentracja życia wokół zażywania – osoba uzależniona poświęca coraz więcej czasu, energii i środków na zdobywanie i zażywanie narkotyku. Następuje także wzrost tolerancji – konieczność zażywania większych dawek dla osiągnięcia efektu. Zwiększa to szkody wynikające z zażywania, lecz nie powstrzymuje to osoby chorej od sięgania po narkotyk. Osoba uzależniona stopniowo traci kontrolę nad zażywaniem. Uzależnienie od narkotyków przebiega podobnie u wszystkich uzależnionych. Rozwija się i postępuje, przechodząc przez kolejne fazy, począwszy od pierwszych eksperymentów, aż do chronicznego zażywania i całkowitej destrukcji. Nie leczona prowadzi do całkowitej utraty kontroli nad zażywaniem i życiem. Wczesne leczenie narkomanii daje większą szansę na zatrzymanie choroby. Terapia pozwala zatrzymać postęp choroby i zdobyć umiejętności niezbędne do trzeźwego życia.

Osoby, które są uzależnione i eksperymentują z narkotykami, a także ich bliscy doświadczają szkód społecznych oraz zdrowotnych, przez co ich życie ulega dezorganizacji. Dlatego też ważne jest stałe podejmowanie działań interwencyjnych, profilaktycznych oraz naprawczych, ponieważ używanie narkotyków nie może być kwestią społecznie obojętną.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Będzina
Krzysztof Dudziński

WICEPREZYDENT MIASTA
Daria Paterek

ZASTĘPCA NACZELNIKA
Wydziału Polityki Społecznej
i Działalności Gospodarczej
Agata Wyderka-Pietrzyk